

ACADEMIA ROMÂNĂ
Filiala Cluj-Napoca
Institutul de Lingvistică și
Istorie Literară
„Sextil Pușcariu”

Cluj-Napoca
14-15 | 09 | 2023
Ediția a VI-a

Zilele **SEXTIL PUȘCARIU**

Program

Conferința Internațională

Joi, 14 septembrie 2023

9.30–10.00 *Primirea participanților* (Piața „Lucian Blaga”, Str. Clinicilor, nr. 2)

10.00–11.00 Sala Ion Mușlea

(Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga”, et. I)

Deschiderea lucrărilor conferinței

Cuvinte de salut

Valentin Șerdan-Orga, directorul Bibliotecii Centrale Universitare „Lucian Blaga”

Nicolae Saramandu, membru corespondent al Academiei Române, Secția de Filologie și Literatură

Ioan Bolovan, membru corespondent al Academiei Române, directorul Institutului de Istorie „G. Barițiu”

Adrian Tudurachi, directorul Institutului de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”

Conferință plenară

Moderatori: Cristian Moroianu, Adrian Tudurachi

Rodica Zafiu (Universitatea din București, Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”), *Funcții discursive și efecte pragmatice înregistrate în Dicționarul limbii române (DA)*

11.00–11.30 Pauză de cafea

11.30–13.30 Sala Ion Mușlea

(Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga”, et. I)

Comunicări în plen

Manuela Nevaci (Universitatea din București, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”), ROMANIC vs BALCANIC în *Atlasul lingvistic al dialectelor românești din nordul și din sudul Dunării* (ALDRO)

Eugen Pavel (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Biblia în limba română. Repere cronologice*

Nicolae Saramandu (Universitatea din București, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”), *Concordanțe intradialectale în cadrul limbii române*

Cristian Moroianu (Universitatea din București, Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”), *Reflectarea lexicografică a „etimologiei nesigure”. Studiu de caz: creațiile interne*

13.30–15.00 Pauză

SECȚIUNEA DE STUDII LINGVISTICE

Joi, 14 septembrie 2023

15.00–17.00 Sala de lectură (Str. E. Racoviță, nr. 21)

Moderatori: Cosmina-Maria Berindei, Elena Isabelle Tamba

Federico Vicario (Universitatea din Udine), *Surse documentare pentru redactarea Dicționarului friulanei vechi (Dizionario del friulano antico – DiFA)*

G.G. Neamțu (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca), *Problema excepțiilor de la nominativul subiectului*

Ion Talos (Universitatea din Köln), *Literatură populară românească în Arhiva sonoră a Universității Berlin, 1916–1918*

Dumitru Loșonți (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Vasile Cutcan, corespondent al Muzeului Limbii Române (III)*

Irina Floarea (Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, București),

Maria Cucona (Universitatea din București), **Manuela Nevaci** (Universitatea din București, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”), *Câteva aspecte etnolingvistice privind graiul românilor din regiunea Vidinului, pe baza ALDRO*

Discuții

17.00–17.20 Pauză de cafea

17.20–19.30 Sala de lectură (Str. E. Racoviță, nr. 21)

Ruth Șaramet, Manuela Nevaci (Universitatea din București), *Anglicisme în limbajul copiilor preșcolari. Un studiu de caz*

Manuela Nevaci, Nicoleta Paris (Universitatea din București), *Concordanțe romanice în ALAR, vol. II și ALRR. Sinteză III (câmpul lexical al numelor de rudenie)*

Elena Isabelle Tamba (Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”, Iași), *Digitizarea lexicografiei academice românești – element de strategie lingvistică*

Carolina Popușoi (Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”), *Locuțiuni versus expresii*

Cosmin Căprioară (Universitatea „Ovidius”, Constanța), *Metafore “cotidiene” în graiurile dacoromâne sudice: de la ALR la atlasele regionale*

Discuții

**19.30 Cină festivă în „Cabinetul lui Sextil Pușcariu”
(Str. E. Racoviță, nr. 21)**

SECȚIUNEA DE STUDII LINGVISTICE

Vineri, 15 septembrie 2023

9.00–11.00 Sala de lectură (Str. E. Racoviță, nr. 21)

Moderatori: Rozalia Colciar, Maria Aldea

Maria Aldea (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca), *Sextil Pușcariu și limba română literară. II. Cultivarea limbii*

Dana-Mihaela Zamfir (Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, București), **Gabriela Violeta Adam**, **Veronica Ana Vlasin** (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Alternative vechi românești și dialectale la tipul lexical străin*

Cristian Gașpar (Central European University, Viena), *Lucian Costin – „bănățenist”? Observații critice despre o reputație necuvenită și consecințele acesteia în lexicografia (dialectală) românească*

Cosmina-Maria Berindei (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Registrul corespondențelor Muzeului Limbii Române: problemele unei editări emendate*

Elena Isabelle Tamba (Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”, Iași), *Onomastica în limbajul astronomic. Numele de constelații* (proiect CNCS-UEFISCDI, PN-III-P4-ID-PCE-2020-1277)

Discuții

11.00–11.20 Pauză de cafea

11.20–13.00 Sala de lectură (Str. E. Racoviță, nr. 21)

Lavinia Nasta (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Termeni de adresare identici formal cu nominativul articulat*

Marinela Bota (Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, București), *Marcatori discursivi în graiurile românești din Ungaria*

Adelina Emilia Mihali (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Nume de persoană în lucrările lui Szabó T. Attila. Ținutul Călatei*

Cosmina Timoce-Mocanu (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Textele folclorice din răspunsurile la Chestionarele Muzeului Limbii Române și problema editării lor*

Discuții

13.00–14.00 Pauză de cafea și gustare

14.00–15.40 Sala de lectură (Str. E. Racoviță, nr. 21)

Moderatori: Gabriela Violeta Adam, Dumitru Loșonți

Rozalia Colciar (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Credințe populare reflectate în comentariile metalingvistice (pe baza ALR)*

Mihaela Morcov (Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, București), *Ce ne spun despre obiectele tradiționale atlasele lingvistice?*

Gabriela Violeta Adam (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *O anchetă dialectală inedită în Munții Apuseni*

Alexandra Ilie (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași), *Ritmuri neclare. Dansul erorilor automate prin cele patru niveluri ale limbii*

Discuții

15.40–16.00 Pauză de cafea

16.00–18.00 Sala de lectură (Str. E. Racoviță, nr. 21)

Adrian Chircu (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca), *Din nou despre diminutivele doftoricești (Meșteșugul doftoriei – Ms. rom. BAR 4841)*

***Ion Mării** (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Note lexicografice*

Natalia Rotari (Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu Hasdeu”, Chișinău), *Metaforizarea termenilor din câmpul lexical al cuvântului „casa, -ae” (lat. fem.)*

Mihaela-Cristina Rotaru, Manuela Nevaci (Universitatea din București), *Aspecte sociolingvistice privind graiul rromilor din comunitățile din Prahova*

Alexandra Gabriela Olaru (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Achiziția și învățarea limbilor: probleme terminologice*

Discuții

18.00–18.10 Pauză de cafea

18.10–18.30 Sala de lectură (Str. E. Racoviță, nr. 21)
Decernarea Premiilor de debut „Sextil Pușcariu”
Închiderea lucrărilor conferinței

SECȚIUNEA DE STUDII LITERARE

Joi, 14 septembrie 2023

15.00–17.00 Sala Nicolae Drăganu
(Str. E. Racoviță, nr. 21)

ANIVERSARE: „DACOROMANIA LITTERARIA” LA VOLUMUL AL ZECELEA

Conferințe în oglindă

Moderatori: Adrian Tudurachi, Cosmin Borza

Oana Fotache (Universitatea din București), *Oana Orlea: de la biografie la literatură și înapoi*

Antonio Patraș (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași), *Istoria literară ca bestseller. Cazul Octav Minar.*

Discuții

17.00–17.20 Pauză de cafea

17.20–19.30 Sala Nicolae Drăganu (Str. E. Racoviță, nr. 21)

Nina Corcinschi (Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu Hasdeu”, Chișinău), *Costache Conachi: de la limbajul corpului la corporalizarea limbajului*

Roxana Patraș (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași), *Din nou în lumea lui Eminescu: probleme de editare digitală* (proiect CNCS-UEFISCDI, PN-III-P1-1.1-TE2019-0127)

Constantina Raveca Buleu (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Mit și ritualistică în Istoria secretă a Donnei Tartt*

Liliana Burlacu (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Tatiana Țîbuleac. Problematici ale filiației*

Ligia Tudurachi (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Iarna și vara Păltinișului lui C. Noica*

***Laura Pavel** (Universitatea Babeș-Bolyai, Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Concepte interpretative în rețea: performativitate, postură, construcție identitară*

Discuții

19.30 Cină festivă în „Cabinetul lui Sextil Pușcariu”
(Str. E. Racoviță, nr. 21)

SECȚIUNEA DE STUDII LITERARE

Vineri, 15 septembrie 2023

9.00–11.00 Sala Nicolae Drăganu (Str. E. Racoviță, nr. 21)

Moderatori: Nina Corcinschi, Magda Wächter

Adrian Tudurachi (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Politicile formei în gândirea lui Marielle Macé*

Galina Anițoi (Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu Hasdeu”, Chișinău), *Dramele tranziției în proza din Basarabia*

Constantin Ivanov (Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu Hasdeu”, Chișinău), *Reprezentări ale traumei colective în literatura română din Republica Moldova*

Cosmin Borza (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Cosmopolitism poporanist. Studiu de caz: În preajma revoluției de C. Stere*

Nadejda Ivanov (Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu Hasdeu”, Chișinău), *Narațiunea copilăriei în literatura română din Republica Moldova. Reconstituiri identitare*

Discuții

11.00–11.20 Pauză de cafea

11.20–13.00 Sala Nicolae Drăganu (Str. E. Racoviță, nr. 21)

Magda Wächter (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Chipuri ale transcendenței în romanul românesc postdecembrist*

Gioconda-Ioana Tămâian (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Sextil Pușcariu. Profilul cititorului de literatură*

Alexandra-Teodora Mândra (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca), *Câteva considerații despre traduceri de poezie în timpul celui de-al Doilea Război Mondial*

Dana Radler (Academia de Științe Economice din București), *Retorica fotografică ca re-mediare modernă a experienței lui Panait Istrati*

Discuții

13.00–14.00 Pauză de cafea și gustare

SECȚIUNEA DE FILOLOGIE

Vineri, 15 septembrie 2023

14.00–15.40 Sala Nicolae Drăganu (Str. E. Racoviță, nr. 21)

Moderatori: Alexandra Baneu, Bogdan Harhătă

Marcela Ciorte (Universitatea „1 Decembrie 1918”, Alba Iulia), *Expresii turcești folosite și explicate de Principele Dimitrie Cantemir în Istoria Imperiului Otoman*

Iosif Camară (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași), *Transmiterea textului Psaltirii la începuturile scrisului în limba română: diortosisile traducerii primitive* (proiect CNCS-UEFISCDI, PN-III-P4-ID-PCE-2020-2939)

Alexandra Baneu (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Poemele lui Vasile Popp din manuscrisul Cluj-Napoca, Biblioteca Academiei Române, lat. 520*

Ana-Maria Gînsac, Dinu Moscal (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași), *Termenii de origine latină din psaltirile rotacizante și corespondenții lor din versiunile latină și slavonă: analiză comparativă* (proiect CNCS-UEFISCDI, PN-III-P4-ID-PCE-2020-2939)

Discuții

15.40–16.00 Pauză de cafea

16.00–18.00 Sala Nicolae Drăganu (Str. E. Racoviță, nr. 21)

Bogdan Harhătă (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Limba maghiară din Cuvântariul românesc-latinesc-unguresc de Ștefan Crișan-Körösi: între element dialectal și istoria culturii*

Ana-Maria Gînsac (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași), *Cuvinte și forme noi atestate în documente administrative din perioada premodernă (Condica „Asachi”) – proiect UEFISCDI-CNCS, PN-III-P4-ID-PCE-2020-0863*

Marta Vremir (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Bucate alese. Noțiuni culinare în Lexiconul de la Buda (1825)*

Otilia Urs (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Serii sinonimice în textele lui Damaschin Bojincă*

Crina Pop (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Sinonimia în Ceaslovețul de la Bălgrad (1686)*

Discuții

18.00–18.10 Pauză de cafea

18.10–18.30 Sala de lectură (Str. E. Racoviță, nr. 21)
Decernarea Premiilor de debut „Sextil Pușcariu”
Închiderea lucrărilor conferinței

COLOCVIUL INTERNAȚIONAL EUGENIU COȘERIU ȘI LINGVISTICA ACTUALĂ

Joi, 14 septembrie 2023

15.00–17.00 Sala de conferințe (Str. Republicii, nr. 9)

Conferințe în oglindă

Moderatori: Elena Faur, Ciprian Speranza

Johannes Kabatek (Universitatea din Zürich), *Eugenio Coseriu – Beyond structuralism*

Mircea Borcilă (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca), *On Coseriu's conception of 'integralism'*

Discuții

17.00–17.20 Pauză de cafea

17.20–19.20 Sala de conferințe (Str. Republicii, nr. 9)

Floarea Vîrban (Accademia Europea di Firenze), *Bakhtin and Coseriu on „human affairs” and the essentiality of language*

Ciprian Speranza (Universitatea din Basel), *Culturi ale reprezentării*

Cornel Vilcu (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca), *Time and language – close reading + epistemological glosses*

Oana Boc (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca), *Coșeriu și Jakobson. Perspective asupra textualității literare*

Oscar Loureda Lamas (Universitatea din Heidelberg), *Coseriu y la lingüística del texto*

Discuții

**19.30 Cină festivă în „Cabinetul lui Sextil Pușcariu”
(Str. E. Racoviță, nr. 21)**

COLOCVIUL INTERNAȚIONAL EUGENIU COȘERIU ȘI LINGVISTICA ACTUALĂ Vineri, 13 septembrie 2023

9.00–11.00 Sala de conferințe (Str. Republicii, nr. 9)

Conferințe în oglindă

Moderatori: Dina Vilcu, Emma Tămăianu-Morita

Emma Tămăianu-Morita (Universitatea Kindai, Higashiosaka, Osaka), *Eugenio Coseriu on the function of expression gaps. An interpretation*

Klaas Willems (Universitatea din Ghent), *The importance of Coseriu's theory of language for present-day linguistics*

Discuții

11.00–11.20 Pauză de cafea

11.20–13.00 Sala de conferințe (Str. Republicii, nr. 9)

Rudolf Windisch (Universitatea din Rostock), *Eugenio Coseriu, Geschichte der romanischen Sprachwissenschaft*

Adriana Robu (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași), *Lingvistica integrală ca fundament în analiza discursului public*

Keita Ikarashi (Universitatea Tehnică din Nagaoka), *Reassessing the categorization of role language: what exactly should and should not be classified as role language?*

Dinu Moscal (Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”, Iași), *Despre natura semnificației numelui propriu*

Discuții

13.00–14.00 Pauză de cafea și gustare

14.00–15.40 Sala de conferințe (Str. Republicii, nr. 9)

Moderatori: Cornel Vilcu, Floarea Virban

Eugenia Bojoga (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca), *Eugeniu Coșeriu despre limba română din Republica Moldova*

Dina Vilcu (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca), *Romanian Language and Diaspora. The Spanish Case*

Marius Nagy (Universitatea din Tours), *Les cours de stylistique d'Eugenio Coseriu*
Cristina Varga (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca), *Eugenio Coseriu. Utilizări „ne-canonice” ale limbii în benzile desenate și traducerea acestora*
***Elena Faur** (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Metafore ale iubirii în corespondența de dragoste*
Discuții

15.40–16.00 Pauză de cafea

16.00–18.00 Sala de conferințe (Str. Republicii, nr. 9)

Iulia-Veronica Pop, Amalia-Diana Barbă (Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga”, Cluj-Napoca), „*Am ales să fiu cetățean al lumii*”. *Eugeniu Coșeriu și lumea: (în)semne în dar*

Closing lecture

Ana Maria Agud Aparicio (Universitatea din Salamanca) *Epistemology, Logic, Pragmatics and Ethics of an Integral Linguistics*

Fondul *Eugeniu Coșeriu* în colecțiile Bibliotecii Centrale Universitare „Lucian Blaga”: prezentare

18.00–18.10 Pauză de cafea

18.10–18.30 Sala de lectură (Str. E. Racoviță, nr. 21)
Decernarea Premiilor de debut „Sextil Pușcariu”
Închiderea lucrărilor conferinței

* Autorii au optat doar pentru publicarea lucrării în volum.

PRIMĂRIA ȘI
CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

Proiect realizat cu sprijinul Societății Române de Dialectologie,
al Primăriei și al Consiliului Local Cluj-Napoca
Partener: Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” Cluj-Napoca